

УДК 378:004.77

**СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ТА НЕОБХІДНИЙ ЗАСІБ
НАВЧАННЯ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Є. С. Процько

**SOCIAL NETWORKS AS AN INTEGRAL AND URGENT MEAN OF
MODERN TEACHING AT A HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT**

Ye. Protsko

У наш час спілкування на великих відстанях стало можливо завдяки глобальній мережі Інтернет. Тотальна інформатизація суспільства призводить до широкої популяризації соціальних мереж. Саме тому сучасному вчителю нагально потрібно переглянути свої методи та засоби навчання. У дослідженні звертається увага на можливості використання медіа простору та соціальних мереж, як його складової, під час навчальної діяльності зі студентською молоддю

Ключові слова: *медіа освіта, соціальна мережа, студентство, інформаційно-комунікаційні технології, навчальний процес*

Сьогодні спілкування на великих відстанях стало можливо завдяки глобальній мережі Інтернет, доступ до якої можна отримати в будь-якій точці планети та в будь-який час доби. Тотальна інформатизація суспільства призводить до широкої популяризації соціальних мереж. Зараз молодь здатна користуватися соціальними серверами за допомогою будь-якого пристрою (смартфону, персонального комп'ютера, нетбука, планшета), що спрощує та удосконалює процес онлайн спілкування. Саме тому сучасному вчителю

нагально потрібно переглянути свої методи та засоби навчання. У дослідженні звертається увага на можливості використання медіа простору та соціальних мереж, як його складової, під час навчальної діяльності зі студентською молоддю. Соціальні мережі надають можливість вільного, дешевого, спрощеного та безпосереднього контакту із навчальною аудиторією; допомагають вступати в дискусії, досліджувати нові теми, набувати та закріплювати нові знання та навички, оцінювати свою роботу та роботу своїх колег, критично мислити.

Згідно останніх досліджень, соціальна мережа Facebook є найпопулярнішою мережею в світі. Хоча ситуація в Україні була децю інша, сьогодні Facebook набуває все більшого поширення серед української молоді, оскільки групи та спільноти, які вона пропонує залучає все більше студентів. Молодь об'єднується за освітніми, пізнавальними інтересами, захопленнями та уподобаннями, або навіть за вивченням одного предмету у навчальному закладі. Все це розширює можливості звичайного заняття та переносить його на новий щабель стосунків викладач-студент

***Ключові слова:** медіа освіта, соціальна мережа, студентство, інформаційно-комунікаційні технології, навчальний процес*

1. Вступ

Зміни в різних сферах сучасного життя тісно пов'язані з розвитком інформаційних технологій. З розповсюдженням глобальної Інтернет мережі виникає різке зростання ролі знань, що в свою чергу, призводить до потреби освічених кадрів та якісної освіти.

Сьогодні вже неможливо уявити людину, яка б не користувалася Інтернет мережею хоча б один раз на день. Молодь годинами проводить за комп'ютерами, планшетами, телефонами у пошуках інформації різного характеру: освітнього, наукового, розважального тощо. Найбільше часу студентство приділяє соціальним мережам. Саме тому, щоб залишатися актуальним, сучасним та привабливим джерелом якісних освітніх знань,

вчитель нового покоління мусить йти в ногу з часом і залучати до прийомів навчання сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

Використання Інтернет засобів навчання в цілому, та соціальних мереж зокрема, для залучення більшої аудиторії для навчання дає можливість створити широкий ілюстративний та інформативний матеріал, представлений в різному вигляді: текст, графіка, анімація, відео тощо. Різноманітні комп'ютерні програми, які студенти можуть знайти як в Інтернеті, так і соціальних мережах, активізують усі види діяльності людини: розумову, мовну, фізичну, що покращує та прискорює процес засвоєння матеріалу.

2. Літературний огляд

Питанням використання засобів медіа освіти в навчальному процесі займаються багато сучасних закордонних та вітчизняних науковців. Так, американські вчені вивчають становлення соціальних мереж, розглядають основні положення та принципи їхнього використання[11]. Акцентом застосування соціальних мереж в освітньому процесі займаються й вітчизняні освітяни: розглядаються соціальні мережі як засіб організації навчального процесу [1], звертаються погляди на використання соціальних сервісів у процесі навчання у вищій школі [17] та ін. Приділяється також увага й психолого-педагогічним особливостям використання соціальних сервісів у навчанні, досліджується медіа освіти та її зв'язок із навчальним процесом [2].

Українські вчені також багато уваги надають вивченню феномену соціальних мереж та їх освітньої приналежності. Варто відзначити роботи, спрямовані на визначення ролі віртуальних мереж у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності учнів [13], на детальне дослідження інтеграції мережевих засобів навчання в освітній процес [16].

Сучасна освіта за свою мету покладає використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для досягнення освітніх цілей. Неможливо уявити сучасного студента без роботи із Інтернет-ресурсами та соціальних мереж. Таким чином, виникає тлумачення соціального мережевого

сервісу як віртуального майданчику, що пов'язує людей в мережеві спільноти за допомогою програмного забезпечення, комп'ютерів, об'єднаних в мережу Інтернет [14]. Саме тому виникає питання, як найкраще пристосовувати соціальні мережі до освітнього процесу у вищих навчальних закладах.

З огляду на літературний огляд та нагальність зміни методичних прийомів та засобів навчання у вищій школі, виявлено, що проблема використання соціальних мереж у роботі із студентською молоддю у вищих закладах освіти мало вивчена, **в чому ми і вбачаємо актуальність дослідження.**

3. Мета та задачі дослідження

Мета дослідження полягає в аналізі та виявленні можливостей використання соціальних мереж в освіті, визначенні переваг, недоліків, перспектив використання соціальних мереж в освітньому процесі вищих навчальних закладів.

Для досягнення мети поставлені наступні задачі:

- визначити суть понять «медіа освіта», «соціальна мережа»;
- вивчивши передовий досвід провідних вітчизняних та закордонних науковців, виокремити закономірності та особливості використання соціальних мереж в освітньому процесі вищих навчальних закладів;
- обґрунтувати нагальність використання соціальних сервісів у роботі із молоддю.

4. Удосконалення освітнього процесу у вищих навчальних закладах засобами медіа освіти.

Для того, щоб чітко визначити особливості використання соціальних серверів в освітньому процесі необхідно звернутися до поняття «медіа освіта», невід'ємною складовою яких у тому числі є соціальна мережа.

Медіа освіта як окрема галузь науки з'явилася відносно недавно, будучи розробленою ЮНЕСКО та провідними вченими і публіцистами [5]. У 1973 р. було вперше зроблено спробу з'ясувати зміст, форми і методи «навчання

засобами масової комунікації» для впровадження новітніх методів у вищі та середні заклади освіти, запропонованими Міжнародною радою з питань кіно і телебачення. Тоді ж було вперше використано термін «медіа-освіта».

Чітко окреслити це поняття намагалися багато зарубіжних та вітчизняних вчених. Наведемо окремі визначення:

- медіа-освіта – «напряму у педагогіці, представники якого виступають за вивчення школярами закономірностей масової комунікації (преси, телебачення, радіо, кіно тощо)» [3];

- медіа-освіта – «освіта, метою якої є підготовка людини до вибору медіа-засобів та їх використання» [20];

- «медіа-освіта спрямована на формування інформаційної культури людини, яка визначає рівень розвитку особистості в аспекті розгляду її здатності розуміти, аналізувати й оцінювати медіа-текст, займатися медіа-творенням, засвоювати нові знання за допомогою медіа тощо» [11].

У дослідженні схиляємося до означення поняття «медіа освіта» як окремої галузі освіти, спрямованої на формування культури спілкування та поведінки людини, використовуючи засоби масової інформації, розвиток творчих навичок, критичного мислення, здібностей аналізувати й оцінювати медіа-тексти, навчатися за допомогою засобів інформаційно-комунікативних технологій.

Соціальні мережі є невід'ємною, якщо не головною, складовою медіа освіти, оскільки сьогодні неможливо знайти людину, яка б не використовувала мережеві соціальні сервери. На початку появи соціальних мереж, їх використовували лише для спілкування та розваг, але зараз ситуація кардинально змінюється. Все частіше і частіше вони стають повноцінним інструментом активізації для різних сфер діяльності людини: бізнесу, освіти, розвитку особистих якостей. Причина цього полягає в наявності цільової аудиторії, зацікавленою в досягненні вузької конкретної мети (бізнесу, навчання, розваг тощо) та можливістю безпосередньо спілкуватися із реальними людьми. Саме тому виникнення, розвиток та функціонування

соціальних мереж стає сучасним напрямком наукових досліджень.

Беручи до уваги вищезазначену ілюстрацію необхідності використання соціальних сервісів у повсякденному житті та навчанні, варто звернути увагу та той факт, що за допомогою Інтернет ресурсів користувачі мереж не лише обмінюються файлами, інформацією у глобальному масштабі, а й стають членами нового суспільства – мережевого, оскільки отримують можливість створювати соціальні спільноти за різними інтересами: навчальними, професійними тощо [7].

Сьогодні соціальні мережі тісно пов'язані із засобами масової комунікації. Останні традиційно накопичують, потім сортують і розповсюджують інформацію. На думку Лещенко А. М. соціальні ж мережі містять безліч цих центрів накопичення та поширення різної інформації, що визначає не лише їхню глобальність, а й безконтрольність [9]. Ці характеристики є безумовно рушійними силами сучасного комунікативного суспільства.

У цьому аспекті необхідно підкреслити неоднозначність та широкоформатність самого поняття «соціальна мережа». Основне широке тлумачення полягає у визначенні його як цілісної структури, яка складається з вузлових елементів і зав'язків між ними – соціальної павутини. Але з появою широкої мережі соціальних сервісів виникло вужче роз'яснення як «веб-сервісу, що забезпечує можливість комунікації великих груп людей та їхнє об'єднання у віртуальні спільноти за інтересами» [10]. У цьому ж ключі варто окреслити й їхню особливість – здатність наповнення змісту самими користувачами та вести ділову, політичну чи освітню діяльність.

Наявність різних видів соціальних мереж – публічних (з відкритим доступом) або закритих (лише для співробітників окремої організації або студентів окремого навчального закладу, факультету, групи) – сприяє покращення освітньої функції, студенти можуть не лише обмінюватися інформацією, а виконувати завдання викладача із конкретного предмету.

Іншою особливістю використання соціальних мереж в освітньому процесі

є соціабельність – почуття невимушеності під час комунікативної діяльності, в основі якої знаходиться почуття довіри, можливість задати питання анонімно. Звернімося до визначення поняття провідними науковцями. Так, визначено соціабельність як «можливість суб'єкта підтримувати певне число контактів, а деяка сумарна сумісність з тими суб'єктами, з якими встановлені контакти, показує оптимальність використання цих контактів – обмін інформацією та ресурсами, або конфронтацію» [4, 9].

Звертаємо увагу на той факт, що у часи глобальних технологічних, комунікаційних та комп'ютерних технологій, вищі заклади освіти мають направити свій навчальний потенціал не лише на отримання студентами певного чіткого набору знань, умінь і практичних навичок, а й сприяти всебічному їх розвитку, забезпечити конкурентоспроможність на ринку праці. Все це неможливо без залучення до освітнього процесу новітніх засобів навчання, тому таким актуальним є використання технічних засобів навчання, Інтернету та соціальних мереж. Це надає студенту можливість отримувати первинну інформацію, під час виконання самостійних завдань перебувати в режимі постійної консультації з різними джерелами інформації. У ролі консультантів можуть виступати, як викладачі, так і найкращі студенти, що збільшує відсоток довіри, невимушеності у спілкуванні. До того ж, надання бонусів студентам-експертам буде стимулювати їх до глибшого вивчення матеріалу, закріплення знань та його розповсюдження серед однокурсників [16].

Статистичними дослідженнями якості освіти при використанні соціальних мереж займалася низка зарубіжних та вітчизняних науковців та статистичних центрів. Варто підкреслити нещодавнє дослідження американських науковців з університету Іллінойсу, яке доводить, що соціальні мережі відіграють значну роль в адаптації студентів першого курсу навчання, адже вони допомагають відчувати причетність до університетського життя [5]. Інше дослідження американських статистів доводить, що студенти-першокурсники заочної форми навчання, які активно використовують

інформаційно-комунікаційні технології та соціальні мережі, більш успішні в навчанні, ніж їхні колеги очної форми [19].

Всесвітньо відомий сайт статистичних досліджень підкреслює, що до 2019 р. кількість користувачі соціальних сайтів зросте до 2,77 мільярдів чоловік, в порівнянні із 2,46 мільярдів у 2017 р. За даними цього ж сайту в 2017 р. 71 % всіх світових користувачі Інтернету зареєстровані хоча б в одній соціальній мережі. Звісно, країною-лідером серед користувачів є США. Так, за статистичними даними другої половини 2016 р. щотижня американці проводять 215 хвилин у соціальних мережах за допомогою смартфона, 61 хвилину – за допомогою комп'ютера та 47 хвилин – планшета [20].

Однією з найпоширеніших та найбільш відвідуваних соціальних мереж світу з щомісячними 1,8 мільярдів активними користувачами визнано Facebook, яку вважають ще й найбільш популярним інструментом навчання за кордоном. Сьогодні зареєстровано велику кількість аккаунтів університетів не лише Європи, а й світу, де викладачі та студенти разом створюють освітній контент для навчання, самостійної роботи, пізнавальної та творчої діяльності, розваг. Не минули увагою соціальну мережу Facebook й українські вчені. Зокрема, розглядається цей сайт як допоміжний інструмент для зміцнення інтересів та пізнавальної діяльності академічної спільноти [1].

У цьому ключі варто відзначити той факт, що подібна ситуація на теренах вітчизняних Інтернет ресурсів була кардинально інша останніми роками. Так, згідно дослідження компанії Яндекс за 2012 р. безпосереднім лідером серед кількості аккаунтів в Україні був сайт ВКонтакті (рис. 1) [14]:

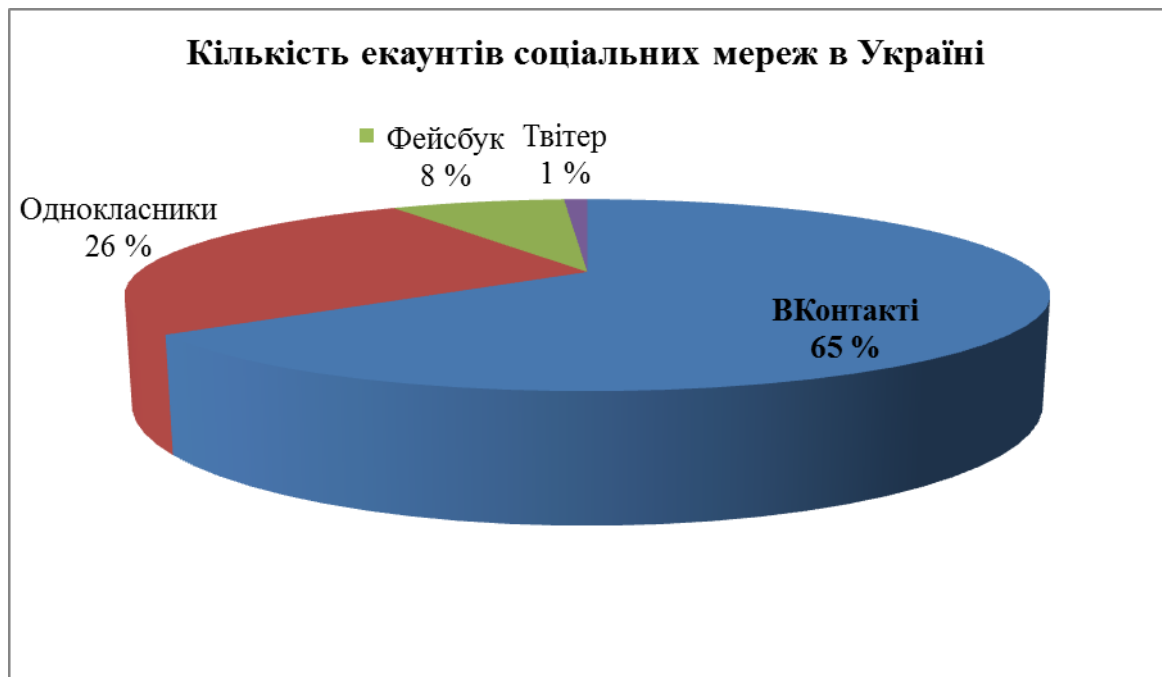

Рис. 1. Кількість акаунтів соціальних мереж в Україні

Згідно рис. 1, Facebook посідає передостаннє місце серед вітчизняних користувачів (8 % українців). Останніми роками ситуація значно покращилася, що свідчить про збільшення активності користувачів, зростання їхньої свідомості та орієнтації на західний ринок праці та освіти. Так, за даними аналітичного українського сайту з лютого по квітень 2016 р. кількість українських користувачів Facebook зросла на 400 тисяч, що свідчить про пришвидшення темпів росту в Україні, які в річному вираженні складають тепер 35–40 %, в порівнянні з 30 % в 2015 р. За останні 7 років – з квітня 2009 р. – аудиторія Facebook в Україні виросла у 85 разів (з 63 тисяч до 5,4 млн), що становить 12,8 % від загальної кількості користувачів соціальних мереж, що на 12 % більше, ніж за попередніми даними (за 2012 р.) [18].

З огляду на всі вищезазначені факти, варто підкреслити нагальність використання соціальних мереж в цілому, та сервісу Фейсбук зокрема, у роботі із студентством, оскільки цільовою аудиторією цих сайтів є саме молодь. Використання Інтернет мережі допомагає викладачам і студентам здійснювати дистанційне навчання, створювати закриті цільові групи для вирішення конкретних освітніх завдань. Існують групи різного педагогічного та наукового

спрямування: 'Biology', 'Geology Rocks', «Інформаційні технології і засоби навчання», «Вчитель у соціальних мережах», «Освітні можливості за кордоном», «Аспірант UA», «Все для вчителя», «Освіта і наука» тощо [12].

5. Результати дослідження

Медіа-освіта, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, використання Інтернет-ресурсів та популярних соціальних мереж у роботі із студентською молоддю є невід'ємною частиною роботи сучасного вчителя вищого навчального закладу, та має наступні переваги:

- особисте спілкування між викладачем і студентом, студентами різних груп та курсів;
- зручне та успішне використання аудіо та відео записів;
- можливість швидко та вчасно ознайомлюватися із головними новинами сторінки, групи;
- використовуючи різні додатки та налаштування, можливість ознайомлюватися із новим матеріалом, закріплювати вже здобутті знання;
- можливість цілодобового контакту між викладачем і студентом, між студентами, не залежно від наявності предмета в розкладі;
- можливість проведення опитувань для покращення навчального процесу;
- довгостроковий доступ до бази аудіо і відео файлів;
- доступний та зрозумілий інтерфейс соціальної мережі допомагає студентам швидше адаптуватися до предмету;
- можливість поєднання індивідуальних і групових форм навчання;
- колективна оцінка результатів навчання;
- звичне середовище та атмосфера для студентів;
- дешева або навіть безкоштовна матеріальна база, оскільки молодь користується соціальними мережами весь час і всюди;
- здійснення пошукового аналізу інформації;

- покращення комунікативних стосунків між студентами, їх згуртованість [8];

- набуття навичок самостійної організації роботи.

Варто також окреслити й деякі проблеми, з якими можуть зустрітися як викладачі, так і студенти, використовуючи соціальні сервіси з освітньою метою. В першу чергу, в Інтернет мережі молодь має велику спокусу переглядати сайти, додатки, інформацію невідповідного характеру. Також необхідно звернути увагу на можливість наразитися на нові залежності: інфоголізм (залежність від комп'ютера та Інтернету), ігроманія (залежність від комп'ютерних ігор), а також суспільні патології в мережі Інтернет (berbullying – цькування однолітками), Інтернет-педофілія, самогубства тощо [11].

Викладацький склад вищого навчального закладу також може зустрітися із рядом проблем:

- їх некомпетентність у використанні новітніх технічних засобів навчання;

- невисокий рівень мотивації;

- високий ступінь трудовитрат по організації та підтримці навчального процесу для викладачів;

- часта відсутність відкритого доступу до соціальних мереж з навчальних аудиторій;

- відсутність цензури в соціальній мережі [6].

6. Висновки

1. Медіа-освіта в структурі освітньої науки стає напрямом, який спрямований на формування культури спілкування людини з медіа, формування творчих, комунікативних здібностей, критичного мислення;

2. Поняття соціальної мережі є широковживаним та багатограним, головною ознакою якої є здатність користувачів об'єднуватися в спільноти та невимушено спілкуватися;

3. Особливістю використання соціальних мереж у освітній діяльності

вищого навчального закладу є залучення молоді до участі у спільнотах та групах, які є інструментом взаємодії між студентами, викладачами та колегами, адже надають можливість об'єднуватись навколо розв'язання певного завдання, яке може виникнути під час навчального процесу, можливість самоаналізу, наявність можливості самонавчання за підтримки однодумців. В цьому ми і вбачаємо необхідність їх використання при роботі із молоддю.

Література

1. Архипова Т.Л. Социальные сети как средство организации учебного процесса [Електронний ресурс] / Л.Т. Архипова, Н.В. Осипова, М.С. Львов // Сборник научных трудов «Информационные технологии в образовании». – 2015. – № 22. – С. 7-18. – Режим доступа: http://ite.kspu.edu/webfm_send/809.
2. Биков В. Ю. Моделі організації систем відкритої освіти / Биков В. Ю. – К. : Атіка, 2008. – 684 с.
3. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко ; голов. ред. С. Головка. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
4. Данько Ю.А. Феномен соціальних мереж у контексті становлення і розвитку мережевого суспільства. Вісник Міжнародного Слов'янського університету. - Харків. Серія «Соціологічні науки». Том XV. № 1, 2. 2012. – С. 53-61.
5. Дущенко О.С. Перспективи використання соціальних мереж в освіті [Електронний ресурс] / О.С. Дущенко // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2015». – Київ, 10 грудня 2015 р. - Режим доступа: http://internet-technologyeducation.blogspot.com/2016/05/blog-post_5.html
6. Івашнюва С.В. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті / С.В. Івашнюва // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2012. - №2. – С. 15-17.
7. Кравченко Т.А. Становление сетевой парадигмы в эпоху постнеклассической науки [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/intelekt/2010_8/Krav-chen.pdf

8. Кучаковська Г.А. Застосування соціальних мереж в навчальній діяльності студентів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://conf.iitl.gov.ua/Images/Files/G_78_1417539443_file.Kuchakovska_Soc_78_1417539443_file.mereszi%20v%20navchanny_78_1417539443_file.docx

9. Лещенко А.М. Социальные сети как механизм конструирования коммуникации в современном обществе: автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.11 «Социальная философия» / А.М. Лещенко. – Пятигорск. – 2011 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/sotsialnye-seti-kak-mekhanizm-konstruirovaniya-kommunikatsii-v-sovremennom-obshchestve>

10. Лобовікова О.О. Соціальні мережі як феномен інформаційного суспільства / О.О. Лобовікова, А.С. Мельніков // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна, 2011. – Випуск 5. – С. 154–160.

11. Мороз О. О. Медіа-освіта у структурі освітології. / О.О. Мороз // Освітологія / Українсько-польський щорічник. Частина VI. Соціологія та культурологія освіти, 2012. - №1 – С. 117-119.

12. Олексюк Н.В. Використання електронних соціальних мереж у соціально- педагогічній роботі зі школярами [Електронний ресурс] / Н.В. Олексюк, Л.В. Лебеденко // Інформаційні технології і засоби навчання, 2015. - Том 48, №4. – С. 88-102. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/10440/1/1273-4811-1-PB.pdf>

13. Светлорусова А. В. Використання віртуальних спільнот для розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей старшокласників / А. В. Светлорусова // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5: Пед. науки : реалії та перспективи – Вип. 28: 3б. наук. пр. / за ред. В. П. Сергієнко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 212-216.

14. Соціальні мережеві сервіси [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sites.google.com/site/sdfghiuutfvbnm/>

15. Українці в соціальних мережах: нове дослідження від Яндекс

[Електронний ресурс]. Режим доступа:
<http://watcher.com.ua/2014/08/21/ukrayintsi-v-sotsialnyh-merezhah-nove-doslidzhennya-vid-yandeksa/>

16. Черненко В. Сучасний стан використання мережевих інформаційно-комунікаційних технологій у світовій педагогічній практиці / В.О. Черненко, Ю.В. Роменець // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2011. – №2 (22).

17. Щербаков В.О. Соціальна мережа для підтримки навчального процесу у ВНЗ / В.О. Щербаков, Г.А. Щербина // Системи обробки інформації, 2012. - Випуск 8 (106).- С.159-162.

18. 5,4 млн. українців у Facebook: кількість користувачів в Україні почала рости швидше, ніж в 2015 році [Електронний ресурс]. Режим доступа:
<http://watcher.com.ua/2016/04/25/5-4-mln-ukrayintsi-v-u-facebook-kilkist-korystuvachiv-v-ukrayini-pochala-rosty-shvydshe-nizh-v-2015-rotsi/>

19. Erik Qualman. Socialnomics: How Social Media Transforms the Way We Live and Do Business. //Wiley, 2009, 288.

20. Number of Social Media Users Worldwide from 2010 to 2021 (in billions) [Electronic Recourse]. Mode of access:
<https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>

21. Siemieniecki B. (red.) Pedagogika medialna 1. Podręcznik akademicki. PWN. Warszawa, 2007. 337 s.

References

1. Arkhipova, T. L., Osipova, N.V., Lvov, M.S. (2015). Sotsialnye seti kak sredstvo organizatsii uchebnogo protsessa [Social networks as a mean of educational process organization] [Electronic Recourse]. Informational technologies in education, 22, 7-18. Mode of access: http://ite.kspu.edu/webfm_send/809.

2. Bykov, V.Ju. (2008). Modeli organizatsii system vidkrytoi osvity [Models of open educational system organization]. Atika, 684.

3. Goncharenko, S.U. (1997). Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Pedagogical vocabulary of the Ukrainian language]. Lybid, 374.
4. Danko, Yu.A. (2012). Fenomen sotsialnykh merezh u konteksti stanovlennia i rozvytku merezhevoho suspilstva [The phenomenon of social networks as formation and development of network society], 53-61.
5. Duschenko, O.S. (2015). Perspektyvy vykorystannia sotsialnykh merezh v osviti [Perspectives of social networks usage in education] [Electronic Recourse]. Proceeding of 3d all-Ukrainian scientific and practical conference of young scholars. Scientific youth-2015. Kyiv (Ukraine). Mode of access: http://internet-technologyeducation.blogspot.com/2016/05/blog-post_5.html
6. Ivashnova, S.V. (2012). Vykorystania sotsialnykh servisiv ta sotsialnykh merezh v osviti [The usage of social services and social networks in education]. Scientific notes NDU named after M. Hohol. Psychological and pedagogical sciences, 2, 15-17.
7. Kravchenko, T.A. Stanovlenie setevoi paradigmy v epokhu postneklassicheskoi nauki [The formation of network paradigm at the times of afternewclassical science]. Available at : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/intelekt/2010_8/Krav-chen.pdf
8. Kuchakovska, G.A. Zastosuvannia sotsialnykh merezh v navchalnii diialnosti studentiv [The using of social networks in students' educational activities]. Available at : http://conf.iitlt.gov.ua/Images/Files/G_78_1417539443_file.Kuchakovska_Soc_78_1417539443_file.mereszi%20v%20navchanny_78_1417539443_file.docx
9. Leschenko, A.M. (2011). Sotsialnye seti kak mekhanizm konstruirovania kommunikatsii v sovremennom obshchestve [Social networks as the mechanism of communicational construction in modern society]. Russian Academy of Sciences. Piatigorsk. Available at : <http://www.dissercat.com/content/sotsialnye-seti-kak-mekhanizm-konstruirovaniya-kommunikatsii-v-sovremennom-obshchestve>
10. Lobovikova, O.O. (2011). Sotsialni merezhi yak fenomen informatsiinogo suspilstva [Socail networks a phenomenon of informational society].

Bulletin of the Lviv University. Sociological issue, 5, 154-160.

11. Moroz O.O. (2012). Media osvita u strukturii osvitolohii [Media education in the structure of educology]. Ukrainian and Polish Annual Report. Sociology, 1, 117-119.

12. Oleksiuk N.V., Lebedenko L.V. (2015). Vykorystannia elektronnykh sotsialnykh merezh u sotsialno-pedahohichnii roboti zi shkoliaramy [The using of electronic social networks in social and pedagogical work with pupils]. Informational technologies and means of teaching, 4, 88-102. Available at : <http://lib.iitta.gov.ua/10440/1/1273-4811-1-PB.pdf>

13. Sviatlorusova A.V. (2011). Vykorystannia virtualnykh spilnot dlia rozvytku informatsiino-komunikatsiinykh kompetentnosti starshoklasnykiv [The using of virtual communities for informational and communicative competence development of senior pupils]. Scientific periodical of NPU named after M.P. Drahomanov, 28, 212-216.

14. Social Networks Services. Available at : <https://sites.google.com/site/sdfghiuftvbnm/>

15. Ukrainians on Social Networks: the New Yandex Investigation. Available at : <http://watcher.com.ua/2014/08/21/ukrayintsi-v-sotsialnyh-merezhah-nove-doslidzhennya-vid-yandeksa/>

16. Chernenko V.O., Romenets Yu.V. (2011). Suchasnyi stan informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u svitovii pedahohichnii praktytsi [The modern state of networks' informational and communicative technologies usage in global pedagogical practice]. Informational technologies and means of teaching, 2 (22).

17. Shcherbakov V.O., Shcherbyna H.A. (2012). Sotsialna meretzha dlia pidtrymky navchalnoho protsesu u VNZ [Social network for educational process support at a higher educational establishment]. Systems of information finishing, 8 (106), 159-162.

18. 5,4 million of Ukrainian Citizens on Facebook: the Number of Ukrainian Users Gets Increasing Faster than in 2015. Available at : <http://watcher.com.ua/2016/04/25/5-4-mln-ukrayintsi-v-facebook-kilkist->

korystuvachiv-v-ukrayini-pochala-rosty-shvydshe-nizh-v-2015-rotsi/

19. Erik Qualman. (2009). Socialnomics: How Social Media Transforms the Way We Live and Do Business. Wiley, 288.

20. Number of Social Media Users Worldwide from 2010 to 2021 (in Billions). Available at : <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>

21. Siemieniecki B. (2007). Pedagogika medialna 1. [Pedagogy 1]. PWN. Warsaw, 337.

Рекомендовано до публікації д-р пед. наук Заболотна О. А.

Дата надходження рукопису 23.06.2017

Процько Євгенія Сергіївна

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедра англійської мови та методики її навчання

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська обл., 20300.

Кількість друкованих наукових публікацій – 28.

Контактні дані – (096) 95-93-753

janeprotsko@gmail.com

ORCID ID - 0000-0002-8806-4919

Процько Евгения Сергеевна

кандидат педагогических наук, доцент

кафедра английского языка и методики его обучения

Уманский государственный педагогический университет имени Пала Тычины

ул. Садовая, 2, г. Умань, Черкасская обл., 20300

Контактные данные - (096) 95-93-753

janeprotsko@gmail.com

ORCID ID - 0000-0002-8806-4919

Yevheniia Protsko

PhD, Associate Professor

Department of the English Language and the Methodology of its Teaching

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

2 Sadova str., Uman, Cherkassy region

Personal data - (096) 95-93-753

janeprotsko@gmail.com

ORCID ID - 0000-0002-8806-4919

Процько Євгенія Сергіївна

Відділення Нової пошти №7 (м. Умань, вул. Тищика, 13)

Контактний тел.: +38096- 95-93-753